

FOMENT

Portaveu oficial en les comarques tarragonines, del partit d'Unió Federal Nacionalista Republicana

ANY VIII.

REUS, dijous 24 d'Abril de 1913

Núm. 96

GRAN HOTEL DE LONDRES

ESTABLIMENT DE PRIMER ORDRE
LUXOSOS HABITACIONS

QUARTO DE BANY I DUTXA

EL BRUCH

Domicili social: Concepció, 14. REUS. L'unió fa la força

Fi de l'Associació. — L'Associació EL BRUCH, permet erar i constituir un dot per a's fils, una herència per a la família i en particular un capital per a matrimoni que pensin en el dia de demà en que la soletat d'un dels dos pot causar-los la miseria.

Els sol·licitants deuen tenir en compte que s'abonant en els quatre primers mesos del seu ingrés una mòdica cantitat per a gastos d'administració, podrán assegurar un capital de 1.000 a 50.000 pessetes a base del verdader mutualisme.

Pòlices pagades fins a la fetxa II, cobrant els seus hereders pessetes 3.922'50. - Quotes assegurades 1.293, formant un Capital inscrit de 1.293.000 pessetes.

(Anunci aprovat per la Comisaria General de Segurs).

La correspondència al Director General don A. Bieto Baldrich

Crónica estrangera

L'escàndol Krupp

Inesperadament acaba d'esclarar a l'Alemanya un escàndol sensacional, de primer ordre, que menaça produir grosses conseqüències. La casa Krupp, la gran casa constructora d'armes i de vaixells de guerra, és objecte de n'acusacions gravíssimes, les quals, en sa part essencial, poden donar-se ja per comprovades. I lo pitjor del cas és que en l'afacer escandalós hi estan embolicats diversos oficials alemanys.

Ha estat un diputat socialista, el revolucionari Liebknecht, qui ha denunciat els fets en ple Reichstag. El govern ja n'estava enterat i adhuc havia realitzat una enquesta. Però la cosa se portava amb el major secret, i ni els diputats ni la premsa n'havien tingut esment. Així és que l'efecte causat per les revelacions de Leibknecht ha estat enorme i fulminant. Sembla que l'escàndol que ara comença a fer-se públic serà un dels més grossos del nostre temps.

Per a explicar el fet citarem les paraules del diputat socialista alemany, al fer la seva denuncia. Heus-vos-les aquí:

"La direcció de la casa Krupp, a Eissen, ha tingut a Berlín fins fa poques setmanes, un individu anomenat Brandt, antic sub-oficial d'enginyers, qui tenia per missió entendre's amb empleats de les oficines militars i navals i sobornar-los per a obtenir comunicació dels documents secrets que interessaven a la casa Krupp. (Gran sensació). Se tractava sobre tot de saber detalls relatius a les noves construccions, al resultat de les provatutes i sobre tot els preus demandats per les altres cases constructoras concedits a

les mateixes. Brandt tenia grans medis a la seva disposició. (Senació i exclamacions).

"La gran i cèlebre casa abusa, doncs, d'aquests modis per a conseguir que'l funcionaris prussians traixin els secrets militars. Això fa anys que dura. Han sigut trobats documents en la caixa de cabals de Herr von Dewitz, a Eissen. Jo he donat coneixement d'aquests fets al ministre de la Guerra, qui ha completat el seu paper intervenint en la qüestió i ha obert una enquesta, avui, lles-ta ja, i que ha demostrat l'exactitud de tot això que acabo de dir. (Grans exclamacions en tota la Cambra)."

Aquests fets són certament gravíssims. Però Leibknecht encara ne comptà d'altres, degudament provats. Digué que en l'afacer Scholtz resulta demostrat per una carta, existent en el "dossier", que la fàbrica alemanya d'armes i municions prega que's doni en el diari francès "Figaro" la nova que'l govern francès pensava epressar els armaments de l'exèrcit. "Aquesta fàbrica — ha afegit l'orador — fa publicar, per tant, noves falses a França per a crear a l'Alemanya una atmosfera al xovinisme i als nous armaments. Això és verament interessantissim. Cap vegada s'havia posat tant de manifest el patriotisme "desinteressat" dels grans proveïdors de l'exèrcit. Després Liebknecht feu veure les estretes relacions que existeixen entre les grans cases constructoras que viuen del pressupost i alarmen i exciten l'opinió pública per a afavorir l'aument dels armaments, realitzant així fortíssims guanyos industrials les cases que proveeixen l'Estat de material de guerra. Manobres d'aquesta naturalesa constitueixen crims covards, i posen de relleu tota la repugnant infamia de l'afany de negocis.

Així és, en veritat. La casa Krupp reb un cop formidable. El militarisme alemany queda desprestigiad. Que alliçonador no és comprovar com dessota certs patriotismes no hi ha més que vils apetits i deshonrosos propòsits!

Per als socialistes són un poderós argument contra'l règim capitalista, que tals coses produeix i esparanya.

El ministre de la Guerra alemany no ha pogut negar els fets denunciats. Mes ha volgut rebai-xar la seva importància. La réplica de Liebknecht ha estat contundent i convincent.

"El ministre declara — ha dit el denunciant — que's secrets militars no han sigut traits. Entenem-nos: se tracta de distingir entre la traició de secrets militars a una potència estrangera o a particulars. Està provat que aquest darrer genre de traició ha estat comés. La casa Krupp posseeix un gran nombre d'informes confidencials sobre tota mena de detalls de construcció i que han sigut recuperats ja en gran part. Jo tinc copies d'alguns d'aquests documents.

"El ministre de la Guerra pre té que no hi ha als funcionaris compromisos. Estem acostumats a aquest mètode, que consisteix en agafar els lladres petits i en deixar lliures els grossos. Pero Herr von Dewitz no's compta pas entre els petits empleats de les fàbriques Krupp. I és a casa seva ont han sigut trobats els documents.

"Jo he completat el meu deure. Que'l ministre de la Guerra compleixi el seu. Se tracta d'un nou Panamá, d'un afacer pitjor que'l de Panamá."

Així és, en veritat. La casa Krupp reb un cop formidable. El militarisme alemany queda desprestigiad. Que alliçonador no és comprovar com dessota certs patriotismes no hi ha més que vils apetits i deshonrosos propòsits!

A. R. i V.

Notes polítiques

Les declaracions de Melquiades Alvarez

Cami de la monarquia

Don Melquiades Alvarez va lligant per una pendent. La pendent per on lliga, tota suau, tota ensabonada, el porta de dret cap a la monarquia i cap a un ministeri. D'una temporada ençà, cada discurs i cada interviu del Ham-paguejant orador asturià representa un pas més envers la plaça d'Orient.

En aquesta evolució de resultat previst, l'home no s'apressa gaire. És una evolució lenta. És una lligada fina. Fa l'efecte que'l senyor Alvarez sab que la bella fruita del ministeri encara no és madura, però que va madurant; i per això lliga pacientament. Avui un poc, un altre poc demà, i sense córrer arribarà a lloc l'eloquent don Melquiades.

Les seves declaracions recents, fetes per a que don Alfonso se n'enteri, equivalen a un pas més donat en la ruta ondulant que'l capitost del reformisme segueix. Entre mig de calorosos elogis al rei, el senyor Alvarez s'ha declarat disposat a acceptar el projecte d'una segona esquadra i a votar-lo en el Parlament, junt amb el seu crèdit de 200 milions que s'hi haurà d'aplicar.

Grossa polsaguera han sisecat en el

camp republicà les declaracions de don Melquiades Alvarez. Els republicans les deaproven; pero, en canvi, els monàrquics les alaben, i el rei somriu...

Com se governa

Paralel entre Espanya i Bèlgica

No perquè signi de «La Epoca» lo que segueix deixar de tenir la seva «magia» que diria quelcavol rotatiu madrileny:

En presència del moviment vaguista que manté parats a 350.000 obrers, funcional Parlament a Bèlgica.

V. basar el moviment de Cullera, per a justificar a Espanya una perlönada clausura de les Corts.

Ara n'hi ha prou amb el pretext de confeccionar uns pressupostos per al mateix fi.

A Bèlgica governa'l partit catòlic, els tremendos reaccionaris. A Espanya governen els liberals. Sense comentaris.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

BEUS. ... Pts. 1'50 al mes

Fora. ... > 4'50 trimestre

Extranger. ... > 9' ...

BIBLIOTECA PÚBLICA
TARRAGONA
Número 50 5 céntims
Annals a preus convencionals

ALS VITICULTORS.

parteix amb dificultat, és necessària una cantitat major de sulfat per a produir els mateixos efectes i és freqüent l'obstrucció dels pulveritzadors quedant en el fons dels recipients la major part del sulfat fet, per l'excés de calç massa insoluble. Precisa recórrer al reactiu per a determinar, sense molesties ni gastos, quan la barreja de la solució de sulfat de coure amb l'aigua de calç, està en son punt i per a això recomanem el PAPER REACTIU SERRA de resultats excel·lents i preu infim.

Es de suma conveniència que'l caldo bordelès que prepara el viticultor per a combatre les malalties criptogàmiques sigui precisament neutre. La preparació no ha d'ésser ni àcida, ni bàsica; perquè, si ésser primer, ataca les fulles del cep crement-les i com resulta, ademés, molt soluble, és fàcilment arrastrada per les pluges i és nula la seva acció benèfica. Si, pel contrari, és excessivament bàsica, aleshores se deposita amb rapidesa, se re-

MANERA D'EMPLEAR EL

PAPER REACTIU SERRA

Quan s'hagi tirat en la solució de sulfat de coure, una cantitat prudencial d'aigua de calç, se sumergeix en la barreja una tira de paper reactiu. Si aquest, permaneix blanc, és que no hi ha encara pron-

CADA LLIBRET VAL 25 CÉNTIMS

FARMACIA SERRA

ARRAVAL DE SANTA AGNA, 80

REUS

MUNDIAL PALACE

COBERTS DESDE 3'50. - RESTAURANT INSTALAT FRENT AL MONUMENT DE COLON. - TELEFON 763. - BARCELONA

Tots els dies de 12 a 3 concerts. — Els divendres plat del dia sopa BOUILLEBAISSE. Dissapte menú corrent i vegetarià. — Gran menjador per a 500 comensals. — Esplènida il·luminació. — Servei esmerat. — Cuina selecta. — Perruqueria i banys.

IBARRA i C. Stat. en Cmta. SEVILLA

LÍNIA REGULAR DE GRANS VAPORS

Tots els dijous sortida fixa del port de Tarragona per a Valencia, Alacant, Cartagena, Almeria, Málaga, Cádiz (admetent càrrega per a Ayamonte i Isla Cristina, Huelva, Sevilla, Vigo, Villagarcia-Carril Corunya, Ferrol, Avilés, Santander, Bilbao, Pasajes i San Sebastián). — Servei ràpid eventual per a Galicia i Nort d'Espanya amb escales a Valencia, Alacant, Málaga, Sevilla, Vigo, Corunya, Santander i Bilbao, empleant solsament 14 dies en el viatge. — S'expedeix coneixement directe pera Larca i Sant Esteve Pravia amb trasbord al vapor "Luarca núm. 3, i per a Dunquerque als vapors de la Companyia Francesa "Dennie i d'Anzin".

NOVA LÁMPARA ELÉCTRICA

DE FILAMENT METÀLIC TREFILAT

IRROMPIBLE

M E T A L'

C. G. E.

T

Fabricada per la

Compagnie Generale d'Electricité

Viatges extraordinaris a Palma de Mallorca

Únic servei fixe i setmanal per a Cete i Marsella tots els divendres

PROXIMES SORTIDES

Per a la Costa d'Espanya

Per a Cete i Marsella

Abril	10 Vapor Cabo S. Sebastián	Abril	11 Vapor Cabo San Martín
" 17 "	" Quejo	" 18 "	" Oropesa
" 24 "	" San Martín	" 25 "	" Higuer
Maig 1 "	" Oropesa	Maig 2 "	" Roca
" 8 "	" Higuer	" 9 "	" Nao

Per a més informes, al consignatari a Tarragona: En MARIAN PERES. - Real, núm. 32. - Telefón núm. 45

Companyia Francesa del Gramophone

Representació i dipòsit: R. Perpiñá. Major, 22.—REUS

Despatx: 24, pral.

Exit colossal dels célebres artistes

TITTA RUFFO i CARUSO
en discs Gramophone.

Avis important.—La paraula Gramophone la tenim registrada en la Convenció de Berna amb el número 2.151, i perseguint amb tot el rigor de la llei al que faci ús indegut d'ella.

SENSE aquesta marca

Papa-
rell
NO
es un "Gramo-
phone".
— Catàlegs gratis.

LLUIS ESCOLA

Arraval de Santa Agna, 40. - Teléfon 189

MAGATZEM DE MATERIAL ELECTRIC

REUS

Marti Napolita (Alcaniz), 7

VIDRES PLANS
VIDAL GERMANS I C.

REUS